

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanı
Tarih : 23 Temmuz 2018

Sayı : 61

10153

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Niğde ili on bin yıllık bilinen tarihi ile Anadolu'nun Toroslardan Mezopotamya'ya uzanan geliş gidiş kapısıdır. Köklü bir tarihi, zengin bir kültürü olan Niğde ili bir çok medeniyetin de yaşam bulduğu yer olmuştur.

Güney Kapadokya'ya başkentlik etmiş Tyana da Niğde Bor Kemerhisar'dadır. Niğde'nin antik adı "Nahita"dır. Hitit, Asur, Frigler, Romalılar, Medler, Persler, İskender'in Helenistik Kapadokya Krallığı ve Bergama Krallığı yörede yaşamıştır. 395 yılında Roma İmparatorluğu ikiye ayrılınca Niğde, Bizans (Doğu Roma) toprakları içinde kalmıştır.

Türklerin 1071'de Anadolu'ya gelişi ile başlayan Selçuklu Devleti egemenliği 1308 yılına kadar sürmüştür. 1470 yılından itibaren Osmanlı İmparatorluğu'nun kesin hâkimiyetindedir. 1923 yılında il olmuştur. Niğde ili turizm ve kültür zenginliğine karşın gereken değere erememiştir.

Bunun nedenlerinin araştırılması, bölge varlıklarının durumunun incelenmesi ve Niğde ilinin turizm kültür potansiyelinin değer bulması adına yapılacak çalışmalar için Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105' inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla. 10.07.2018

Ahmet Önal
Kırıkkale Mv.

Coşkun Telci

Alihan Kaya
Trabzon Mv.

Gülhan Arık
Karaman Mv.

Serkan Topal

Sergio T. T. T.

Acem

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

Ahmet Acem
Bordikar

Serkan Topal
Hartay Mv.

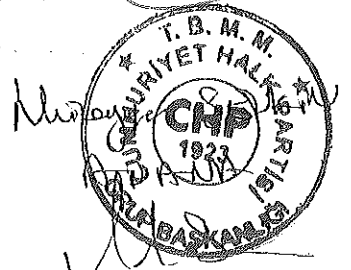
Fatma Kaplan Hürriyet
Kocaeli Mv.

SİBEL ŞİVERMİR
İstanbul

AYHAN BÖRER
Adana Mv.

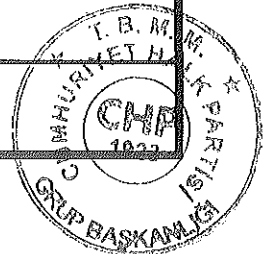
Ayhan Borat
Adana Mv.

Bahar Döner
Osmanlıye Mv.

61... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Mahmut Taz	İST	
Kazım Arslan	Denizli	
Kenan ÜYÜK	Samsun	
İzzet Kordak	İstanbul	
Ali Mahir Başarın	Mersin	
Mustafa Adigüzel	Ordu	
Haydar Akar	Kocaeli	
Necati Tığlı	Giresun	
A. Vehbi Bakkıoğlu	Manisa	
Orhan Siner	Adana	
Erine Gülizer Enecon	İstanbul	
Mehmet Bolbol	Aydın	
Bayram Yılmazkaya	Gaziantep	
İsmail Kaplı	Çarşamba	
Burhanettin Dülüt	Adana	

GEREKÇE ÖZETİ:

Niğde ilinde bilimsel kazı yapılan alanlarda çok önemli bulgulara ulaşılmıştır. Ancak saptanan höyük ve açık alan buluntuları bilimsel inceleme ve değerlendirme beklemektedir.

Kaletepe; Niğde ili Kömürcü Köyü yanında yanardağ Göllüdağ'ın eteklerinde, denizden yaklaşık 1600 metre yükseklikte Kaletepe deresinin bulunduğu alan arkeolojik tabakalanma, en yenileri 160 bin yıldan daha öncesine tarihlenen değişik insan yerleşimlerine ait kanıtlar içermektedir.

Göllüdağ Ören Yeri; Göllüdağ'ın konik olan zirvesinde bir de krater göl mevcuttur. M.Ö.1200 yıllarında Ege göçleri sonrasında Hitit İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla Anadolu'da oluşan geç Hitit şehir devletlerinden birisi de bölgemizdeki Tabal'dır. Şehir devletlerinden M.Ö. 8-7 yy.dan kalma etrafı dıştan tamamen surla çevrilmiş bir Geç-Hitit şehridir. Saray ve mabet olabilecek orthostatlı yapı da ikinci bir surla çevrilerek koruma altına alınmıştır. İki sur arasında da birbirinin simetriği olan yapılar kompleksi bulunmaktadır.

Köşk Höyük; Niğde ili, Bahçeli beldesinde Roma havuzunun doğusundaki kayalık yamaç üzerinde yer alan Köşk Höyük'ün ilk dört tabakası Geç Neolitik, en geç tabakası ise Erken Kalkolitik devre aittir. Bu dönem insanların, ölümlerini konutların tabanına gömdükleri anlaşılmaktadır. Köşk Höyük'ün ölü gömme âdeti açısından önemi; çoğu yetişkin ve bazı çocuklara uygulanan başın gövdeden ayrılarak yüzün kille sıvanıp, yüz organlarının belirtilmesi ve aşı ektir.

Göltepe - Kestel Ören Yeri; İlk Tunç çağına (M.Ö. 3200-2000) ait Kestel Maden Ocağı, Niğde dağları eteklerinde Çamardı İlçesi Celaller Köyü sınırları içerisinde. Maden, kendisine çağdaş bir cevher işleme atölyesi ve yerleşim yeri olan Göltepe'nin karşısındadır. Maden ocağı ve galeriler sistemi, dağın içerisinde bir dolambaç gibi toplam 1,5 km. alana yayılmaktadır. Erken Tunç çağına ait Göltepe yine kendisi ile çağdaş ve kalay madeni olan Kestel ile karşı karşıyadır. Göltepe ve Kestel Madenindeki kazılarda çok sayıda cevher zenginleştirme aletleri bulunmuştur. Göltepe'de büyük miktarda kalay madenin işlendiğini, kalay cüruf içerikli potalar göstermiştir.

Porsuk Höyük; Niğde İli, Ulukışla İlçesi, Porsuk Köyünde Ulukışla İlçesi'ne ise 9km. mesafededir. Eski Porsuk Köyü'nün 3km. Kuzeybatısında, Hitit yerleşimini barındıran höyük, Demir çağı ağırlıklı olup, Geç Roma dönemine kadar bir tabakalaşma vermektedir. Kazılarda bulunan eserler Niğde Müzesi'nde sergilenmektedir

Kınık Höyük; Kınık Höyük 300x300 m. (Res. 2-3) ölçülerinde, 20 m. yüksekliğinde, kabaca kare şekle sahip bir tepedir. Höyüğün çevresinde yapılan yoğun yüzey araştırmaları yaklaşık 24 hektarlık büyük bir aşağı şehrin olduğunu göstermektedir. Höyüğün Erken Bronz Çağı'ndan Orta Çağ'a değin yerleşim gördüğü anlaşılmaktadır; fakat keramik ağırlıklı yüzey araştırması verileri yerleşimin özellikle Demir Çağı'nda önemli ve gelişkin bir süreç yaşadığına işaret etmektedir. Bu durum, yörede varlığı bilinen ve yine Demir Çağ'a tarihlenen yazıtlar, kaya ve taş kabartmaları/steller dikkate alındığında çok da şaşırtıcı değildir. Bölge ve Kınık Höyük civarı Demir Çağı'nda önemli bir bölgesel merkez olmalıdır.

Bilimsel kazı diğ er höyükleri de kapsad ığında tarihinde bilinmeyenleri aydınlanacak bölge için Meclis araştırması yapılması ve neden turizm kültür değerleri ile Niğde'nin ili yeterince tanınmad ığının araştırılması ülkemiz tarihi, d n  için de önemli olacaktır.

GEREKÇE:

Niğde ilinde bilimsel kazı yapılan alanlarda çok önemli bulgulara erilmiştir. Ancak onlarca saptanan höyük ve açık alan buluntuları bilimsel inceleme ve değerlendirme beklemektedir. Niğde, Yeşilyut, Yeşilburç, Kayırlı, Karatlı, Gümüşler, Uluağaç, Kiçiağaç, Kızılören, Edikli, Dikilitaş, Yarhisar, Kızılören, Çamardı, Bor, Keçikalesi, Altunhisar, Çukurkuyu, Kemerhisar, Gökbez, Ulukışla, Çömlekçi, Hasandağ, Ulukışla, Dünderli, Konaklı, Orhanlı, Gölcük, Bağlama, Alay, Bozköy, Narköy, Gösterli, Kitreli, Kula, Şeyhler, Karanlıkdere, Balcı, Fertek, Hançerli, Kumluca, Bahçeli, Elmalı, Hasaköy, Değirmenli, Murtandı, Yıldıztepe, Azatlı, Aktaş, başlıca araştırma bekleyen yerleşim alanlarıdır. Bu bölgelerin yanı sıra önemli bilimsel kazılarda devam etmektedir.

Kaletepe; Niğde ili Kömürcü Köy yanında yanardağ Göllüdağ'ın eteklerinde, denizden yaklaşık 1600 metre yükseklikte Kaletepe Deresi bulunduğu alan arkeolojik tabakalanma, en yenileri 160 bin yıldan daha öncesine tarihlenen değişik insan yerleşimlerine ait kanıtlar içermektedir. Acheul kültürünün evrimini yansıtan bu tabakalanma Anadolu için eşsizdir. Türkiye'nin en önemli Paleolitik Çağ yerleşimlerinden biri ve Anadolu yarımadasının ilk iskânıyla ilgili sorulara yanıt verebilecek, şimdilik bilinen tek buluntu yeridir. Günümüzden 600 bin yıl öncesine kadar giden Kaletepe, Obsidiyen volkanik cam atölyesi kazısı Niğde Müzesi başkanlığında İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Nur Balkan Atlı'nın bilimsel danışmanlığında sürdürülmektedir.

Göllüdağ Ören Yeri; Niğde il merkezi 60km. uzaklıkta Kömürcü Köyü yakınında bulunan Göllüdağ, deniz seviyesinden 2172m. yükseklikte korunaklı bir şehirdir. Göllüdağ'ın konik olan zirvesinde bir de krater göl mevcuttur. M.Ö.1200 yıllarında Ege göçleri sonrasında Hitit İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla Anadolu'da oluşan geç Hitit şehir devletlerinden birisi de bölgemizdeki Tabal'dır. Şehir devletlerinden M.Ö. 8-7 yy.dan kalma etrafı dıştan tamamen surla çevrilmiş bir Geç-Hitit şehridir. Saray ve mabet olabilecek orthostatlı yapı da ikinci bir surla çevrilerek koruma altına alınmıştır. İki sur arasında da birbirinin simetriği olan yapılar kompleksi bulunmaktadır. Heykeltıraşlık eserlerinin kısmen işlenmesi, büyük ölçüde ise işlenmeden bırakılması, şehrin inşasının tamamlanmadan terk edildiğini göstermektedir. Ancak hangi nedenle halkın şehri terk ettiği bilinmemektedir.

Köşk Höyük; Niğde ili, Bahçeli beldesinde Roma havuzunun doğusundaki kayalık yamaç üzerinde yer alan Köşk Höyük'ün ilk dört tabakası Geç Neolitik, en geç tabakası ise Erken Kalkolitik devre aittir. Neolitik dönemde gereksinime göre genişletilen çok odalı küçük mekânlardan oluşan mimari mevcuttur. Kalkolitik dönemde ise sokakların üstüne sıralanan bitişik düzendeki konutlar belli bir plana göre inşa edilmiştir. Bu dönem insanların ölümlerini konutların tabanına gömdükleri anlaşılmaktadır. Köşk Höyük'ün ölü gömme âdeti açısından önemi; çoğu yetişkin ve bazı çocuklara uygulanan

başın gövdeden ayrılarak yüzün kille sıvanıp, yüz organlarının belirtilmesi ve aşı ektedir.

Gltepe - Kestel ren Yeri; İlk Tunç ağına (M.. 3200-2000) ait Kestel Maden Ocağı, Niğde dağları eteklerinde Çamardı İlçesi Celaller Köyü sınırları içerisindedir. Maden, kendisine ağdaş bir cevher işleme atölyesi ve yerleşim yeri olan Gltepe'nin karşısındadır. Maden ocağı ve galeriler sistemi, dağın içerisinde bir dolambaç gibi toplam 1,5 km. alana yayılmaktadır. Erken Tunç ağına ait Gltepe yine kendisi ile ağdaş ve kalay madeni olan Kestel ile karşı karşıyadır. Gltepe ve Kestel Madenindeki kazılarda çok sayıda cevher zenginleştirme aletleri bulunmuştur. Gltepe'de büyük miktarda kalay madenin işlendiğini, kalay cüruf içerikli potalar göstermiştir.

Porsuk Höyük; Niğde İli, Ulukışla İlçesi, Porsuk Köyünde Ulukışla İlçesi'ne ise 9km. mesafededir. Eski Porsuk Köyü'nün 3km. kuzeybatısında, Hitit yerleşimini barındıran höyük, Demir ağı ağırlıklı olup, Geç Roma dönemine kadar bir tabakalaşma vermektedir. Kazılarda bulunan eserler Niğde Müzesi'nde sergilenmektedir

Kınık Höyük; Kınık Höyük 300x300 m. (Res. 2-3) llerinde, 20 m. yksekliliğinde, kabaca kare şekle sahip bir tepedir. Hyğn çevresinde yapılan yoğun yüzey araştırmaları yaklaşık 24 hektarlık büyük bir aşağı şehrin olduğunu göstermektedir. Hyğn Erken Bronz ağı'ndan Orta ağ'a değin yerleşim gördüğü anlaşılmaktadır; fakat keramik ağırlıklı yüzey araştırması verileri yerleşimin özellikle Demir ağı'nda önemli ve gelişkin bir süreç yaşadığına işaret etmektedir. Bu durum, yörede varlığı bilinen ve yine Demir ağ'a tarihlenen yazıtlar, kaya ve taş kabartmaları/steller dikkate alındığında çok da şaşırtıcı değildir. Bölge ve Kınık Höyük civarı Demir ağı'nda önemli bir bölgesel merkez olmalıdır.

Bilimsel kazı diğer höyükleri de kapsadığında tarihinde bilinmeyenleri aydınlanacak bölge için Meclis araştırması yapılması ve neden turizm kültür değerleri ile Niğde'nin ili yeterince tanınmadığının araştırılması ülkemiz tarihi, dn için de önemli olacaktır.

